

Prospective study of the state of student sports in the cities of Khuzestan province

Esmail Veisia*¹

1. Assistant Professor, Department of Sports Management, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran.

Received Date: 25 September 2024 Accepted Date: 31 January 2025

Abstract

Background and Objective Today, the use of the future research approach has been proposed as a necessity in the field of sports and especially educational sports in educational and sports institutions. Despite the long history of student sports and physical education in the country's schools, the management of student sports is still facing many issues and problems, and especially at the level of Khuzestan province, the development of student sports and planning for its future has received little attention. In this regard, the purpose of the current research is to evaluate the state of student sports in Khuzestan province, which is practical in terms of its purpose and exploratory in terms of its nature and analytical method.

Methodology: A questionnaire, Delphi technique, and documentary-library studies were used to collect data. The Delphi method and the cross-effects matrix (MicMac) were used to analyze the data.

Results and Findings: The findings of the research showed that among the 15 main factors affecting the state of student sports in Khuzestan province, 9 variables are known as key and influential. These variables have the most influence and the least influence on the future development of student sports in Khuzestan province. Also, the results showed that in terms of the direct influence of variables such as social networks with a score of 860, infrastructure and sports facilities and students' attitude towards sports with a score of 835 and 810, they are located in the first to third positions, respectively. On the other hand, the variables that have an indirect effect on the state of student sports are social networks with a score of 876, infrastructure and sports facilities, and students' attitude towards sports with a score of 872 and 796, respectively, they are located in the first to third positions.

Keywords: Sports, student sports, future research, Khuzestan province.

* Corresponding Author Email: vaysia@scu.ac.ir

Cite this article: Veisia, E. (2025). Prospective study of the state of student sports in the cities of Khuzestan province. *Journal of Sustainable Urban & Regional Development Studies (JSURDS)*, 5(4), 292-310.

آینده پژوهی وضعیت ورزش دانش آموزی شهرهای استان خوزستان

اسماعیل ویسیا^{۱*}

۱. استادیار گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۷/۰۴ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۱/۱۲

چکیده

زمینه و هدف: امروزه بهره‌گیری از رویکرد آینده پژوهی به عنوان یک ضرورت در زمینه ورزش و به ویژه ورزش تربیتی در نهادهای آموزشی و ورزشی مطرح شده است. علی‌رغم سابقه طولانی ورزش دانش آموزی و تربیت بدنی در مدارس کشور، مدیریت ورزش دانش آموزی هنوز با مسائل و مشکلات عدیده‌ای روبروست و به خصوص در سطح در استان خوزستان توسعه ورزش دانش آموزی و برنامه‌ریزی برای آینده آن، کمتر مورد توجه واقع شده است. در این راستا هدف پژوهش حاضر ارزیابی وضعیت ورزش دانش آموزی در استان خوزستان است که به لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ ماهیت و روش تحلیلی-اکتشافی است.

روش‌شناسی: جهت گردآوری داده‌ها از پرسشنامه، تکنیک دلفی و مطالعات اسنادی-کتابخانه‌ای بهره‌گیری شده است. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از روش دلفی و ماتریس اثرات متقاطع (میک‌مک) انجام شده است.

یافته‌ها و نتایج: یافته‌های پژوهش نشان داد از میان ۱۵ عامل اصلی تأثیرگذار بر وضعیت ورزش دانش آموزی در استان خوزستان، ۹ متغیر به‌عنوان کلیدی و تأثیرگذار شناخته شده‌اند. که این متغیرها بیشترین تأثیرگذاری و کمترین تأثیرپذیری را بر آینده توسعه وضعیت ورزش دانش آموزی در استان خوزستان دارند. همچنین نتایج نشان داد از لحاظ تأثیرگذاری مستقیم متغیرهای مانند شبکه‌های اجتماعی با امتیاز ۸۶۰، زیرساخت‌ها و اماکن ورزشی و نگرش دانش آموزان نسبت به ورزش با کسب امتیاز ۸۳۵ و ۸۱۰ به ترتیب در جایگاه‌های اول تا سوم واقع شده‌اند. از سوی دیگر متغیرهای که تأثیری غیرمستقیم بر وضعیت ورزش دانش آموزی دارند عبارت‌اند از شبکه‌های اجتماعی با امتیاز ۸۷۶، زیرساخت‌ها و اماکن ورزشی و نگرش دانش آموزان نسبت به ورزش با کسب امتیاز ۸۷۲ و ۷۹۶ به ترتیب در جایگاه‌های اول تا سوم واقع شده‌اند.

کلیدواژه‌ها: ورزش، ورزش دانش آموزی، آینده‌پژوهی، استان خوزستان.

* نویسنده مسئول : Email: vaysia@scu.ac.ir

ارجاع به این مقاله: ویسیا، اسماعیل . (۱۴۰۳). آینده پژوهی وضعیت ورزش دانش آموزی شهرهای استان خوزستان. فصلنامه مطالعات توسعه پایدار شهری و منطقه ای، ۵(۴)، ۳۱۰-۲۹۲.

مقدمه و بیان مسأله

دنایای امروزی به سرعت در حال تغییر و تحول است و چالش عمده انسان معاصر با آینده و برنامه ریزی برای آن، پیش بینی ناپذیری بودن آن است (تیبوات^۱ و همکاران، ۲۰۱۶). در این راستا علم آینده نگاری برآمده از نیاز آمادگی برای آینده، یعنی به کار بردن منابع به بهترین وجه ممکن برای دستیابی به مزیت رقابتی، بهبود کیفیت زندگی و توسعه پایدار است؛ همچنین ابزاری برای تأثیرگذاری بر جامعه و سوق دادن آن در جهت مطلوب است (جعفرزاده زرنندی و همکاران، ۱۳۹۹).

آینده پژوهی در واقع دانش و معرفتی است که دید افراد را نسبت به رویدادها، فرصت ها و چالش های احتمالی آینده باز می کند و از طریق کاهش ابهام ها و تردیدهای فرساینده، توانایی انتخاب های هوشمندانه مردم و جامعه را افزایش داده و به همگان اجازه می دهد تا بدانند که به کجاها می توانند بروند و به کجاها باید بروند (کشاورز ترک و همتی عفیف، ۱۳۹۸). تربیت بدنی، ورزش و علوم ورزشی معاصر نیز قلمروهای پویایی هستند که به سرعت در حال تغییرند و از این عدم اطمینان محیطی تأثیر می پذیرند. بنابراین، برنامه ریزی برای توسعه ورزش جوانان و دانش آموزی نیاز به برنامه ریزی و آینده نگری دارد چرا که انسان همواره در حال تفکر و برنامه ریزی است و برنامه ریزی اقدامی معطوف به آینده به شمار می آید و برنامه ریزی ها و هدف گذاری های درست، برخاسته از درک درست انسان از آینده و شناسایی عوامل مؤثر در توسعه آن است (سمیعی و همکاران، ۱۳۹۹). بنابراین آن چیزی که باید مدنظر قرار داد این است که امروزه سازمان ها ناگزیرند به صورت دائم بر رویدادهای داخلی و خارجی نظارت کنند تا بتوانند در زمان مناسب و برحسب ضرورت خود را با تغییرات وفق دهند. سازمان ها باید به شیوه اصولی این تغییرات و عوامل مؤثر را شناسایی کنند و خود را با آنها وفق دهند (پاداش و همکاران، ۱۴۰۰). در واقع برنامه ریزی برای توسعه ورزش و به ویژه ورزش دانش آموزی از وظایف مهم سازمان ها و نهادهای دولتی است و برنامه ریزی برای توسعه ورزش تحت تأثیر کلان روندها، اقدامات، رویدادها و عناصر مختلفی است که اغلب با عدم قطعیت همراه هستند و امکان پیش بینی دقیق آن ها وجود ندارد (مرتضائیان و همکاران، ۱۴۰۱).

در خصوص اهمیت ورزش دانش آموزی و برنامه ریزی برای آینده این حوزه، می توان گفت که ورزش تربیتی و پایه، به عنوان یکی از زمینه هایی که در تربیت نسل جوان نقش دارد، مطرح است. ورزش تربیتی در راستای تربیت صحیح نسل قرار دارد و تربیت نسل در هر جامعه ای یکی از محورهای اصلی توسعه پایدار است (موسویان و همکاران، ۱۳۹۸) که نیازمند وجود یک سیستم آموزشی و رفاهی کارآمد و پویا است و از آن جا که ورزش به عنوان یک صنعت بزرگ، قابلیت بالایی در ایجاد سلامت و نشاط عمومی اشتغال زایی و اعتبار بین المللی برای کشورها دارد به همین سبب یکی از زمینه های اصلی مشارکت در بین نوجوانان و جوانان محسوب می شود. بنابراین زمینه های مشترک بین نظام ورزش و نظام تعلیم و تربیت به عنوان ورزش تربیتی و پایه شناخته می شود (اسماعیل پورباریکی و همکاران، ۱۴۰۰). از طرفی ورزش در تمام دوران زندگی انسان ها حائز اهمیت است، اما چون مبنای تربیت جسمی و روحی در سنین کودکی و نوجوانی گذاشته می شود، باید اهمیت بیشتری برای ورزش در این دوران قائل بود (ادیم و اداک^۲، ۲۰۱۵). بنابراین، ورزش و تربیت بدنی در مدارس اثرات تربیتی قابل توجهی بر دانش آموزان دارد و چنانچه برنامه های اجرایی و عملی آن به صورت اصولی انجام شود، تأثیر بسزایی در جهت رشد و تکامل جسمی، ذهنی، اجتماعی، روانی، تقویت روحیه و شکل پذیری اخلاق در دانش آموزان خواهد داشت (محایسن و محایسن^۳، ۲۰۲۳).

در کشور ایران نیز ورزش تربیتی جایگاه ویژه ای در نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور دارد. در این سطح، بالاترین انگیزه درونی و فطری، بیشترین تعداد شرکت کننده فعال و همچنین، مناسب ترین زمان و مستعدترین افراد قابل مشاهده است. آینده پژوهی به عنوان رویکردی نوین، فرآیندی است که منجر به نتیجه پایدار عمل برنامه ریزی می شود (شهولی کوه شوری و همکاران، ۱۳۹۹).

در این راستا این پژوهش، با رویکرد آینده پژوهی به شناسایی مهم ترین عوامل مؤثر بر توسعه ورزش تربیتی و میزان و چگونگی تأثیرگذاری این عوامل بر یکدیگر می پردازد که در واقع زمینه طراحی سناریوها در آینده و نیز تدوین راهبردها، برنامه ریزی و سیاست گذاری برای رسیدن به سناریوهای مطلوب را فراهم می کند. چراکه امروزه گرایش دانش آموزان به ورزش کاهش یافته است، اما

1. Thibaut

2. Edim & Odok

3. muhaisen & Muhaisen

هم‌چنان بخش وسیعی از ورزش در اکثر کشورها، به ورزش مبنا اختصاص دارد (سنتورک^۱، ۲۰۱۹). به نظر می‌رسد که توجه به ورزش و تربیت بدنی در جمعیت دانش آموزی، مهم‌ترین رویکرد کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه در جهان است. در ایران نیز طی سال‌های اخیر اقدامات و برنامه‌های نسبتاً خوبی در جهت افزایش سلامت جسمی و روحی در میان دانش آموزان کشور اجرا شده است (قاسمی و عسگر شمسی، ۱۳۹۸). اما باوجود اهمیت فراوان تربیت بدنی و ورزش مدارس وضعیت توسعه آن در کشور مناسب نیست و شرایط ورزش امروز کشور به گونه‌ای است که حل مشکلات، الگوها و راه‌حل‌های جدید و متفاوتی را طلب می‌کند (لقمانی و همکاران، ۱۳۹۷).

توسعه ورزش دانش آموزی نیز همانند هر نظام دیگر نیازمند تدوین اهداف کلان، راهبردها و برنامه‌های عملیاتیو برنامه‌ریزی برای آینده است تا علاوه بر آگاهی از مسیر حرکت بتواند از هرگونه دوباره کاری و بیراهه رفتن و به هدر رفتن منابع مالی، انسانی، فیزیکی و اطلاعاتی خود اجتناب ورزد. در واقع تشکیلات ملی، برای تضمین حرکت روبه رشد خود در عرصه ورزش دانش آموزی کشور و ارتقای جایگاه ورزش دانش آموزی کشور در سطح آسیا و جهان نیازمند طراحی و تدوین یک برنامه راهبردی هستند؛ اما فقدان یک برنامه راهبردی و رویکرد آینده نگری در فدراسیون ورزش دانش آموزی، همواره به عنوان یک ضعف مانع از رسیدن تربیت بدنی و ورزش در آموزش و پرورش به وضعیت مطلوب در چهارچوب اهداف تدوینی شده است. با توجه به پژوهش‌های انجام شده در زمینه برنامه‌ریزی راهبردی، فدراسیون ورزش دانش آموزی فاقد برنامه‌ای راهبردی برای توسعه و به‌ترکردن ورزش دانش آموزی و جذب هرچه بیشتر دانش آموزان به ورزش و تفریحات سالم است. برنامه ریزی فدراسیون، سالانه و به صورت روزانه طرح ریزی شده است؛ به طوری که باوجود تلاش‌های گسترده مسئولان و دست اندرکاران، این برنامه جوابگوی اهداف فدراسیون نیست. به همین دلیل، فقدان انسجام لازم در سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت کلان در ورزش دانش آموزی کشور دیده می‌شود. آنچه نباید فراموش کرد این است که در نظر گرفتن استعدادهای فراوان در رشته‌های ورزشی این فدراسیون هنوز نتوانسته است جایگاه مطلوبی را در زمینه آموزشی و بین‌المللی کسب کند (حمیدی و همکاران، ۱۳۹۷).

در شهرهای استان خوزستان به عنوان نمونه مورد مطالعه در این پژوهش نیز علی‌رغم اینکه این استان از قابلیت‌های بالایی در زمینه ورزش دانش آموزی برخوردار است و در دهه‌های اخیر تغییرات زیادی را در زمینه ورزش به‌خصوص در مدارس تجربه کرده است اما این تغییرات صورت گرفته متناسب با نیازها و ظرفیت‌های درونی این مدارس نبوده است. بنابراین، باید با توجه به خواست و نیاز آموزش و پرورش و دانش آموزان اقدام به تغییرات انواع ورزش‌ها کرد که همه‌ی این برنامه‌ها باید در قالب برنامه‌های راهبردی و آینده پژوهی مورد توجه قرار گیرد. در این راستا پژوهش حاضر در پی پاسخ‌گویی به این سؤال است که وضعیت ورزش دانش آموزی در شهرهای خوزستان در آینده چگونه است؟

مبانی نظری

مشارکت فعال در ورزش‌های ساختار یافته و فعالیت‌های تفریحی ارائه شده در برنامه های ورزشی مدرسه فواید چندگانه‌ای دارد. طبق اظهارات مولان و مگویر^۲ (۲۰۱۲) مشارکت دانش آموزان در تربیت بدنی و ورزش مهم است. چون این فعالیت‌ها موجب سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی آن‌ها می‌شود. کیم و تریل^۳ (۲۰۱۲) بیان داشتند که مشارکت کنندگان دلایل مکتومی برای شرکت در ورزش دارند، به هرحال نیازها و خواسته‌های دانش آموزان میزان مشارکت در ورزش را تعیین می‌کند. تنوع و اهمیت عملکرد ورزشی بدین دلیل است که روش‌ها و سیاست‌های اصولی برای بهبود کیفیت آن به منظور جذب و تشویق بیشتر افراد برای ارتباط با ورزش مورد نیاز است. براساس چارچوب اگر و همکاران (۲۰۱۱) ورزش مدرسه به عنوان فعالیت‌های ورزشی تعریف می‌شود که خارج از برنامه درسی می‌باشند و شرکت در آن اختیاری است و با همکاری مدرسه سازمان می‌یابد. روندی که مدارس برنامه‌ها، فعالیت‌ها و رویدادهای ورزشی را ارائه می‌دهند ورزش مدرسه است. ورزش مدرسه مجموعه‌ای است که برنامه‌ها و امکانات امن و راحت را فراهم

¹ . Senturk

² Mullan & Maguire

³ Kim & Trail

می کنند تا فعالیت بدنی در کودکان را تقویت کنند. مدارس باید برنامه ریزی و فعالیت های فوق برنامه خوبی هم چون ورزش مدارس باشگاه های اجتماعی و دیگر فعالیت های اوقات فراغت سازمان یافته و غیرسازمان یافته باشند تا بدین ترتیب مدارس را به یک مکان قابل اعتماد برای ترویج فعالیت بدنی در میان کودکان و نوجوانان تبدیل کند. بنابراین ورزش مدرسه یک رویکرد کارآمد برای افزایش فعالیت جسمانی دانش آموزان در مدرسه است (بیرنباوم^۱ و همکاران، ۲۰۰۵).

تربیت بدنی و ورزش مدرسه در رشد و توسعه کودکان نقش اساسی دارد. سلامت جسمانی کودکان در مدارس به طور مستقیم با عملکرد عملی آنها در کلاس ارتباط دارد. تربیت بدنی در مدارس می تواند به کودکان کمک کند تا پیشرفت های تحصیلی خود نتایج مرتبط با سلامت رفتار مثبت و نظم و انضباط را بهبود بخشند. طبق اظهار ویتمن (۲۰۱۳) ارائه تربیت بدنی در مدارس به صورت روزانه تضمین میکند که کودکان فرصت اجتماعی شدن و یادگیری مهارت های جدید را داشته باشند. ترویج تربیت بدنی و ورزش در مدارس نقش مهمی در ایجاد انگیزه برای تعهد به مشارکت مادام العمر در ورزش دارد (ویتمن^۲ و همکاران، ۲۰۱۳).

نقش آموزش و پرورش در ورزش

آموزش و پرورش قرن بیست و یکم بی باکانه و متهورانه است قالب را می شکند منعطف، خلاق، چالش برانگیز و پیچیده است. آموزش و پرورش قرن بیست و یکم به دنیای به سرعت در حال تغییری می پردازد که سرشار از مسائل تازه باورنکردنی و نیز امکانات تازه هیجان انگیز است (رضایی، ۱۳۹۸). در راستای نقش میدان آموزش در جامعه مدرن، رویکردهای مختلفی وجود دارد (محمدی، ۱۳۹۸). در فهم و شناخت آموزش و پرورش می توان سه رویکرد کلان، سیاسی اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی را از یکدیگر متمایز ساخت هر سه رویکرد به نوعی آموزش و پرورش را در ارتباط با جامعه و کلیت آن می بینند، اما هر کدام بر یک بعد و رکن جامعه به مثابه هسته اصلی و متغیر تعیین کننده آموزش و پرورش تکیه و تأکید دارند (رومانی و همکاران، ۱۳۹۸). از سوی دیگر، نسل جدید دانش آموز، کنجکاو جویا و تشنه شناخت است. تأمین این نیاز با توقف، پیروی صرف، روزمرگی و ایستا بودن میسر نمی شود (موسوی و همکاران، ۱۳۹۸) با توجه به اینکه دانش آموزان سفیران آینده مدیریت و برنامه ریزی کشورهای خود هستند، درخواست های جوامع از مدارس روز به روز پیچیده تر می شود از این رو همه کشورها در پی بهبود مدارس خود و واکنش بهتر به انتظارات اجتماعی بالاتر هستند. این تعبیر را می توان در تغییر نام مدرسه "در برخی کشورها به "محیطی برای یادگیری مشاهده کرد. این اجتماعات، یادگیری چارچوب و فرآیندی را برای یادگیری مداوم و رشد فراهم می آورند (آزادمنش و همکاران، ۱۳۹۸). به نظر می رسد بتوان اذعان نمود که یکی از مهم ترین عوامل رشد و تربیت افراد جامعه، توسعه فعالیت بدنی، نهادینه سازی تربیت بدنی در مدارس و توسعه ورزش دانش آموزی می باشد که می تواند واکنشی مناسب به عوامل اجتماعی مدرن باشد.

مشارکت در ورزش مدارس می تواند زمینه پذیرش و حمایت اجتماعی را فراهم آورد (کریمی و همکاران، ۱۳۹۸) مزایای مشارکت منظم در ورزش کاملاً ثابت شده است؛ تشویق بیشتر به مشارکت ورزشی نوجوان و تلاش برای اطمینان از فعالیت های بدنی مادام العمر، از مزایای ورزش دانش آموزی و ورزش در مدارس است که منجر به توسعه استراتژی های پیروی از ورزش می گردد (کاوالین^۳ و همکاران، ۲۰۱۹).

اثرات مثبت ورزش در درجه اول از طریق فعالیت بدنی حاصل می شود و از آنجا که فعالیت بدنی به طور فزاینده ای به صورت سازمان یافته انجام می شود، نقش ورزش مدارس در جامعه برای سلامت عمومی اهمیت بیشتری پیدا کرده است (مالم^۴ و همکاران، ۲۰۱۹). همچنین قرار گرفتن در معرض محیط های مساعد از جمله مدارس با عادات سالم در کودکان و نوجوانان همراه است. مدرسه یک کانال مهم برای افزایش فعالیت در دوران کودکی و نوجوانی است ورزش مدارس در نگاه اول تمایل به اجبار در مشارکت

^۱ Birnbaum

^۲ Whitman

^۳ Cavallin

^۴ Malm

ورزشی دارد. در مدرسه وضعیت جسمی و روحی دانش‌آموزان به روشی سالم توسعه می‌یابد. مدرسه باید به پرورش دانش‌آموزان با علاقه‌های مختلف ورزشی بپردازد که این نشان‌دهنده ویژگی‌های متنوع فعالیت‌های ورزش دانش‌آموزی است (زی^۱ و همکاران، ۲۰۱۹).

نقش آموزش و پرورش در ترغیب دانش‌آموزان به ورزش

یکی از پایه‌های اصلی تعلیم و تربیت در هر جامعه، تربیت بدنی و ورزش است که به عنوان یک روش تربیتی در جهت تعادل، تکامل و توسعه ابعاد وجودی انسان مدنظر است (شریفیان و ملکی‌پور حرجندی، ۱۴۰۱). به طوری که می‌توان گفت؛ امروز همه کارشناسان باور دارند ورزش می‌تواند جایگزین بسیار مناسبی برای بسیاری از داروهای شیمیایی شود. زیرا با حضور در میادین ورزشی و انجام فعالیت‌های گروهی فرد از افسردگی خارج می‌گردد و دارای روحیه شاداب و با نشاط می‌شود. کودکان و نوجوانان از بازی لذت می‌برند و این علاقه می‌تواند بهترین فرصت برای تشویق آنان به سمت ورزش باشد تا به عنوان یک فرهنگ در وجود کودک نهادینه شود و به نوعی خلق و خوی ورزشکارانه بگیرد و در نهایت باعث تقویت نظام باورها و رشد اجتماعی فرد شود. پیشرفت از سطوح ابتدایی به سطوح نخبگی در ورزش فرایندی بسیار پیچیده است. به طور طبیعی شناسایی بسیاری از این استعدادها در سنین پایه‌ای بخصوص مدارس انجام می‌شود و بخش عمده‌ای از فعالیت‌ها و رقابت‌های ورزشی دنیا در مدارس چهار گوشه جهان دیده می‌شود (وفایی مقدم، ۱۳۹۸). در واقع سرمنشأ قهرمانی‌های بزرگ و توفیق‌های بین‌المللی برخی از کشورها از مدارس آغاز می‌شود. تربیت بدنی و ورزش مدارس در آموزش و پرورش نقش مؤثر و سازنده‌ای در توسعه و ترویج ورزش در جامعه دارد (کمالوند و افشاری، ۱۴۰۰). از این حیث برنامه‌های این بخش به عنوان اجزای مهم، برای ارتقای فعالیت بدنی در مدارس توصیه شده‌اند؛ زیرا مدارس با حضور دانش‌آموزان، معلمان، امکانات و برنامه آموزشی می‌توانند محیط ایده‌آلی برای پیشرفت ورزش و فعالیت‌های بدنی در سطح جامعه فراهم آورند (لوبانز^۲ و همکاران، ۲۰۱۷). همچنین آموزش و پرورش می‌تواند به نحوی اثربخش به دانش‌آموزان کمک کند تا چگونگی مشارکت در مسابقات و رقابت‌های ورزشی را بیاموزند. المپیاد ورزشی درون مدرسه‌ای با رویکرد هرساله خود می‌تواند زمینه‌ساز تربیت شهروندانی مسئول، سالم و سرزنده باشد و از آنجا که آموزش و پرورش در همه کشورهای دنیا به عنوان نهادی که وظیفه سنگین تربیت نیروی انسانی کشور را برعهده دارد و همین دانش‌آموزانی که اکنون در مدارس مشغول علم‌آموزی و کسب مهارت هستند آینده سال‌های پیش‌روی کشور را در همه زمینه‌ها رقم می‌زنند. یکی از اهداف تعلیم و تربیت، تأمین تندرستی و سلامت دانش‌آموزان در قالب مدرسه محوری و نظام تعلیم و تربیت است دانش‌آموزان باید در مدرسه تمرین کنند و سلامت خودشان را که نعمتی الهی است، حفظ کنند (شریفیان و ملکی‌پور حرجندی، ۱۴۰۱).

ارتباط آینده‌پژوهی با ورزش

آینده‌پژوهی دانشی است که عقلانیت و تکرارپذیری بر آن حاکم است. این دانش برای مطالعه آینده برخلاف طالع‌بینی و غیب‌گویی از ابزارهای علمی و منطقی استفاده می‌کند آینده‌پژوهی شامل احتمال نگرش به آینده در سطوح مختلف به منظور درک بهتر تغییرات بین انسان، جامعه و محیط آن‌هاست. در عرصه برنامه‌ریزی به‌ویژه برنامه‌ریزی ورزش، پرداختن به آینده و برنامه‌ریزی آن جزء جدانشدنی فرایند برنامه‌ریزی است (علوی، ۱۳۹۳). پیچیدگی و عدم اطمینان از مسائل کلیدی در بررسی تحولات آینده است و هرچند که آینده قابل پیش‌بینی نیست اما تصمیمات و اقدامات خاصی می‌تواند آینده را در جهت مسیرهای مطلوب قرار دهد. در بیشتر موارد پرداختن به آینده با اتکا به پیش‌بینی و تحلیل روندها مشکلات بی‌شماری به وجود آورده است (استکیلبرگ و مک دوئل^۳، ۲۰۱۵). این مشکلات اغلب ناشی از توجه نکردن به تأثیرات فناوری‌های نوظهور و یا در حال ظهور در زندگی بشر و یا غفلت از پیشران و عوامل کلیدی مؤثر

¹ Zhe

² Lubans

³ . Stackelberg & Mc Dowel

بر تسهیل حل مشکلات و یا چالش‌های توسعه آتی است. غفلت از نیروهای کلیدی و پیشران در فرایند توسعه باعث تضعیف تدریجی آن‌ها و در نهایت تأثیرگذاری منفی آنها بر کل سیستم است (ایمانی، ۱۳۹۹).

در عرصه برنامه‌ریزی به ویژه برنامه‌ریزی در حوزه ورزش پرداختن به آینده و برنامه‌ریزی آن، جزء جدا نشدنی فرآیند برنامه‌ریزی است. در بیشتر موارد پرداختن به آینده با اتکا به پیش‌بینی و تحلیل روندها، مشکلات بی‌شماری در اجرای برنامه‌ها به وجود آورده است. این مشکلات اغلب ناشی از توجه نکردن به تأثیرات فناوری‌های نوظهور و یا در حال ظهور در زندگی بشر و یا غفلت از نیروهای پیشران و عوامل کلیدی مؤثر بر تسهیل حل مشکلات و یا چالش‌های توسعه آتی است. غفلت از نیروهای کلیدی و پیشران در فرآیند توسعه باعث تضعیف تدریجی آن‌ها و در نهایت تأثیرگذاری منفی آن‌ها بر کل سیستم می‌شود. امروزه، رویکردهای آینده‌پژوهی در عرصه برنامه‌ریزی بر یافتن عوامل کلیدی و پیشران‌های توسعه در فضای برنامه‌ریزی تأکید دارند تا از این راه برنامه‌ریز با در اختیار داشتن اهرم کنترل و مدیریت آینده، به معماری مطلوب آینده بپردازد (بهشتی و زالی، ۱۳۸۹).

ورزش برای ادامه حیات خود در چنین سیستم پیچیده‌ای و نیز برای جلوگیری از تبعات نامطلوب آن نیاز به یک رویکرد نوین و هوشمندانه‌ای دارند که علم نوین آینده‌پژوهی این امکان را برای شهرها به وجود آورده است. مدیران، برنامه‌ریزان و متخصصین حوزه مطالعات ورزش و تربیت بدنی نیز از جمله کسانی هستند که نیازمند اتخاذ رویکردی نوین برای مقابله با ویژگی‌های فوق‌الذکر هستند تا بتوانند برنامه‌ریزی مناسب برای آینده ورزش و مسائل ورزشی داشته باشند. زمان و چینش اقدامات در زمان به‌منظور دستیابی به اهداف خاص در آینده، از اصلی‌ترین اصول هر نوع برنامه‌ریزی بوده و در برنامه‌ریزی ورزش نیز توجه به زمان و آینده‌نگری مسائل ورزش اجتناب‌ناپذیر است.

بسیاری از نواقص برنامه‌ریزی در حوزه ورزش را می‌توان با بهره‌گیری از آینده‌پژوهی مرتفع کرد و کاربرد این پارادایم را در پیشبرد اهداف برنامه‌ریزان شهری مفید دانست. به منظور آمادگی در برابر تغییرات محیطی، مطالعات آینده نگاری جایگزین فنون پیش‌بینی و برنامه‌ریزی‌های سنتی شده است. فعالیت‌های آینده‌نگاری و سناریونویسی (یکی از مهم‌ترین روش‌های آینده نگاری) بر عدم قطعیت-هایی که تصمیم گیرندگان، توانایی کنترل یا کاهش آن‌ها را ندارند تمرکز می‌کنند سناریوها آینده‌هایی را که امکان وقوع آن‌ها محتمل است، در قالب داستان‌هایی بیان می‌کنند و روایت‌های بدیلی درباره موقعیت‌های مرتبط با آینده ارائه می‌دهند. بدون درک منطق سناریو، تصمیم گیرندگان نمی‌توانند باورپذیر بودن یک سناریو (میزان امکان رخ دادن سناریو و میزان سازگاری سناریو) را بپذیرند. شرایط عدم قطعیت‌های روزافزون، نیازمند طرح این پرسش است که آیا آن چیزی که در گذشته رخ داده است، همان چیزی است که آینده را به وجود می‌آورد؟ به جای این پرسش که چه چیزی بیشتر امکان دارد اتفاق بیفتد؟ (مؤیدفر و صابری، ۱۳۹۹).

پیشینه پژوهش

با توجه به اهمیت موضوع، تاکنون پژوهش‌های متعددی در ارتباط با عوامل مؤثر بر توسعه‌ی ورزش دانش آموزان به انجام رسیده که در این بخش گزیده‌ای از این مطالعات در دو بخش مطالعات خارجی و داخلی آمده است:

تورهان و کانپولات^۱ (۲۰۲۳)، در مقاله خود به بررسی انتظارات آینده دانش آموزان در علوم ورزشی پرداخته‌اند. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که جنسیت، سن، بخش و وضعیت درآمد تأثیر قابل توجهی بر انتظارات آینده دانش آموزان علوم ورزشی ندارد. با این حال، پرداختن به نیازهای آموزشی دانش آموزان و تفاوت در نمرات در گروه‌های سنی و گروه‌های مختلف برای برآوردن بهتر آرزوها و پیشرفت ورزشی آن‌ها بسیار مهم است.

اورهان^۲ (۲۰۲۰) در پژوهش خود به تأثیر آموزش مدرسه بر دانش آموزان شرکت در ورزش و فعالیت بدنی و مشخصات افراد دارای فعالیت بدنی و عادات تناسب اندام در ترکیه پرداخته است. نتایج نشان داد که در بین دانش آموزان هر چه سطوح تحصیلات بالاتر

^۱ . Turhan & Canpolat

^۲ . Orhan

باشد، میزان مشارکت در فعالیت‌های بدنی بالاتر است، به این معنی که تربیت بدنی در مدرسه به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا عادات‌های منظم فعالیت بدنی را کسب کنند.

شهوولی کوه شوری و همکاران (۱۴۰۱) در مقاله خود به شناسایی شگفتی‌سازها و پیشران‌های مؤثر بر آینده ورزش تربیتی ایران پرداخته‌اند. براساس نتایج این پژوهش، پیشران‌ها در ۵ دسته اجتماعی، فناوری، زیست‌محیطی، اقتصادی و سیاسی دسته‌بندی شدند. به نظر می‌رسد برای عدم غافلگیری توسط شگفتی‌سازها و پیشران‌ها، از "زمان واکنش" که فاصله‌ای بین سیگنال‌های ضعیف زمان حال و زمان وقوع شگفتی‌سازهای آینده است، لازم است متولیان ورزش تربیتی، برنامه‌ریزی جامع و عملیاتی جهت رصد آینده و پیشگیری آینده برای توسعه ورزش تربیتی تدوین نمایند. از این رو شناسایی شگفتی‌سازها و پیشران‌های مؤثر بر آینده ورزش تربیتی ایران تا حدودی می‌توانند آینده‌های گوناگون را با احتمالات مختلف شناسایی نمایند.

صالحی و همکاران (۱۴۰۰) در مقاله خود که با عنوان آینده‌پژوهی ورزش دانش آموزی با رویکرد تحلیل ساختاری تدوین کرده‌اند، طبق یافته‌های پژوهش و نظر افراد متخصص ۸ مؤلفه (کالبدی ۷ شاخص، فرهنگی ۵ شاخص، اجتماعی ۵ شاخص، اقتصادی ۶ شاخص، فردی ۴ شاخص، سازمانی ۳ شاخص، اکولوژیکی ۳ شاخص و مدیریتی ۴ شاخص) به‌عنوان مؤلفه‌ها و شاخص‌های مهم در موضوع شناسایی شدند. آنچه از وضعیت صفحه پراکندگی متغیرها مؤثر بر وضعیت آینده ورزش دانش‌آموزی می‌توان فهمید، وضعیت ناپایداری سیستم است. بیشتر متغیرها در اطراف محور قطری صفحه پراکنده‌اند. به‌غیر از چند مورد که نشان می‌دهند دارای تأثیرگذاری بالایی در سیستم هستند، بقیه متغیرها از وضعیت تقریباً مشابهی نسبت به یکدیگر برخوردارند. از میان ۳۶ متغیر بررسی‌شده در این تحقیق، ۱۰ متغیر کلیدی مؤثر بر وضعیت ورزش دانش‌آموزی در افق ۱۴۱۵ انتخاب شده است.

جعفرزاده زرنندی و همکاران (۱۳۹۹) در مقاله خود که با عنوان آینده‌پژوهی زیرساخت فناوری اطلاعات با تأکید بر سازمان‌های ورزشی و ارائه مدل تدوین کرده‌اند، یافته‌های حاصل از مصاحبه عمیق، با کدگذاری باز، محوری و انتخابی صورت گرفت و عوامل مدل زیرساخت فناوری در سازمان‌های ورزشی مشخص شد که دانش فناوری، ارتباطات شبکه‌ای، معماری و خدمات داده، مدیریت فناوری، بنیادهای فناوری، سازگاری و سرعت فناوری جزء محورهای اصلی این زیرساخت بودند. برای اطمینان بیشتر از عوامل کدگذاری‌ها با نرم‌افزار مکس کیو دی ای نسخه ۱۲ و توسط دو کدگذار آشنا صورت گرفت و ضریب توافق ۸۱ درصد حاصل شد. به‌نظر می‌رسد سازمان‌های ورزشی باید در آینده ضمن توجه به متغیرهای شناسایی‌شده مسیر بهینه زیرساخت فناوری را مدنظر قرار دهند. از این رو مدل مربوط می‌تواند زیرساخت راه‌اندازی فناوری در ورزش را تسهیل کند.

فتحی و همکاران (۱۳۹۹) در مقاله خود که با عنوان سناریوپردازی آینده ورزش دانشگاهی ایران با رویکرد آینده‌پژوهی تدوین کرده‌اند، به این نتیجه رسیده‌اند که در سناریوی عصر شادی که بهترین وضعیت را نشان می‌دهد حمایت مالی زیاد و سبک زندگی مناسب آینده خوبی را برای ورزش دانشگاهی رقم می‌زند. سناریوی دنیای افسرده هم بدترین وضعیت را نشان می‌دهد که در آن حمایت مالی کم، زیرساخت‌های نامناسب و عدم فرهنگ‌سازی برای سبک زندگی پویا جوانان و دانشجویان را به سمت ورزش سوق نمی‌دهد. از طریق شناخت بهترین و مطلوب‌ترین آینده می‌توان برنامه‌های فعلی را به سمت تحقق آن سوق داد.

پاداش (۱۳۹۸) در رساله خود که با عنوان تبیین سناریوهای آینده تربیت بدنی و ورزش دانش‌آموزی ایران در افق ۱۴۰۴ تدوین کرده‌اند، به این نتیجه رسیده‌است که از بین سناریوهای که برای آینده ورزش دانش‌آموزان استفاده کردند دو سناریو با امتیاز بسیار بالا و احتمال وقوع بیشتر در شرایط پیش روی تربیت بدنی و ورزش دانش‌آموزی متصور هستند که از میان آن‌ها یک سناریو شرایط امیدوارکننده و مطلوب و سناریوی دیگر شرایط بحرانی را برای تربیت بدنی و ورزش دانش‌آموزی تا سال ۱۴۰۴ نشان می‌دهد. سناریو یک ۱۰۰٪ مطلوب و سناریو دو ۱۰۰٪ نامطلوب است. همچنین ۴۳ سناریو با احتمال ضعیف نیز شناسایی شد.

حمیدی و همکاران (۱۳۹۷) در مقاله خود که با عنوان طراحی و تدوین برنامه راهبردی فدراسیون ورزش دانش‌آموزی ایران تدوین کرده‌اند، به این نتیجه رسیده‌اند که کیفیت‌بخشی به ورزش قهرمانی درمیان دانش‌آموزان، تدوین و توسعه نظام استعدادیابی در ورزش دانش‌آموزی و توسعه ورزش همگانی در دانش‌آموزان، سه راهبرد اول فدراسیون ورزش دانش‌آموزی هستند.

هوشیار (۱۳۹۷) در پایان نامه خود که با عنوان طراحی و تدوین برنامه راهبردی ورزش دانش آموزی استان فارس تدوین کرده اند، نتایج تحقیق وی نشان داد که که ورزش دانش آموزی از نظر موقعیت استراتژیک در موقعیت WO قرار دارد و باید از استراتژی های محافظه کارانه استفاده کند و تدوین برنامه استراتژیک و انتخاب استراتژی های مناسب با توجه به مقتضیات فرهنگی، اجتماعی، اقلیمی باید به بهره برداری از فرصت های موجود در محیط خارج بکوشد تا نقاط ضعف داخلی را بهبود بخشد.

عبداللهی موسوی (۱۳۹۶) در پایان نامه خود که با عنوان بررسی موانع توسعه ورزش های طبیعی در استان خوزستان تدوین کرده اند، نتایج تحقیق وی نشان داد که مهم ترین موانع توسعه ورزش های طبیعی در استان خوزستان به ترتیب عبارت اند از: عوامل زیرساختی-رفاهی، فرهنگی-آموزشی، بازاریابی، مدیریتی- ساختاری و امنیتی.

سهرابی (۱۳۹۴) در پایان نامه خود که با عنوان آینده پژوهی ورزش قهرمانی کشور به روش دلفی تدوین کرده اند، نتایج تحقیق وی نشان داد که از دیدگاه خبرگان زیر مولفه های افزایش میزان مشارکت بخش خصوصی، ایجاد حس غرور ملی، تخصیص بودجه به استعدادیابی و موارد زیر ساختی ورزش، ایجاد طرح یکپارچه استعداد یابی ورزشی و ترویج فرهنگ نیاز به ورزش در زندگی در اولویت قرار دارند و همچنین عدم قطعیت هایی در آینده ورزش قهرمانی کشور از دیدگاه خبرگان عبارتند از تجربه گرایی مربیان تیم ملی در مقابل علم گرایی، استعدادیابی در مقابل میل و علاقه والدین به ورزش خاص، استفاده از مربیان داخلی در مقابل مربیان خارجی، خصوصی سازی در مقابل دولتی بودن، خدمات ورزشی پولی در مقابل خدمات ورزشی رایگان.

جوادی پور و سمیع نیا (۱۳۹۲) در مقاله خود که با عنوان ورزش همگانی در ایران و تدوین چشم انداز، استراتژی و برنامه های آینده تدوین کرده اند، نتایج تحقیق آن ها نشان داد که این ورزش بر روی محور مختصات SWOT قرار دارد که از لحاظ عوامل درونی در ناحیه ی قوت ها و از نظر عوامل بیرونی سازمان در ناحیه ی فرصت ها جای می گیرد. بر این اساس، استراتژی های تهاجمی برای توسعه ورزش همگانی توصیه شده است. علاوه بر این زمینه ی مناسب تقویت فرهنگ ورزش همگانی در کشور، افزایش مشارکت و همکاری فعال سازمان ها و نهادها، تحقق اهداف ورزش همگانی و به کارگیری تمامی ظرفیت های ملی در راستای رشد و توسعه ی ورزش همگانی کشور ارائه می شود.

به صورت خلاصه آن چه از بررسی پیشینه ی پژوهش در این زمینه قابل درک است، آن است که علی رغم مطالعاتی که در زمینه ورزش دانش آموزان انجام شده است، مطالعه ای در خصوص عوامل مؤثر بر توسعه ورزش دانش آموزی با رویکرد آینده پژوهی در شهر اهواز به شکلی که در این پژوهش آمده است، صورت نگرفته است. لذا مطالعه پیش رو به منظور پر کردن این خلأ پژوهشی انجام گرفته است.

موقعیت منطقه مورد مطالعه

استان خوزستان با مساحتی حدود ۲۳۶/۶۴ کیلومتر مربع، بین ۴۷ درجه و ۴۱ دقیقه تا ۵۰ درجه و ۳۹ دقیقه طول شرقی از نصف النهار گرینویچ و ۲۹ درجه و ۵۸ دقیقه تا ۳۳ درجه و ۴ دقیقه عرض شمالی از خط استوا، در جنوب غربی ایران واقع شده است. این استان از شمال به استان لرستان، از شمال شرقی به استان اصفهان، از شمال غربی به استان ایلام، از شرق و جنوب شرقی به استان های چهار محال و بختیاری و کهگیلویه و بویر احمد، از جنوب به خلیج فارس و از غرب به کشور عراق محدود می شود. و دارای ۱۶ شهرستان و ۲۹ شهر می باشد و طبق آخرین سرشماری جمعیت این استان ۴۷۱۰۵۰۹ نفر است (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۵). موقعیت محدوده مورد نظر در شکل (۱) نشان داده شده است.

مواد و روش‌ها

جدول (۱). متغیرهای اولیه تأثیرگذار بر وضعیت آینده ورزش دانش آموزی در استان خوزستان

عنوان کوتاه	شماره	شاخص
زیرساخت‌ها و اماکن ورزشی	KH1	خدمات و
سرانه کاربری ورزشی	KH2	امکانات
استانداردسازی سازه‌های ورزشی	KH3	
شبکه‌های اجتماعی	EJ1	اجتماعی -
نگرش دانش‌آموزان نسبت به ورزش	EJ2	فرهنگی
برگزاری جشنواره‌ها و رویدادهای ورزشی	EJ3	
شرکت در رقابت‌های بین‌المللی	EJ4	
مدیریت بهینه شرایط آموزش	EJ5	
جهت‌دهی خیران به سمت ورزش دانش‌آموزی	EJ6	
سیاست‌های مراکز آموزشی	M1	

مدیریتی	M2	الزام به توسعه ورزش دانش آموزی از سوی نهادهای تصمیم گیری
	M3	تعامل وزارت آموزش و پرورش و نهادهای ورزشی کلان
	M4	منابع انسانی متخصص
اقتصادی	E1	اقتصاد خانوادهها
	E2	تورم اقتصادی

منبع: گردآوری نگارنده، ۱۴۰۴

یافته ها

بر اساس روش دلفی، ۱۵ عامل در ۴ حوزه (اقتصادی، مدیریتی، هواداری، اجتماعی-فرهنگی و خدمات و امکانات) به عنوان عوامل مؤثر بر وضعیت آینده ورزش دانش آموزی مدارس در سطح استان خوزستان توسط کارشناسان خبره شناسایی و این عوامل در ماتریس تحلیل اثرات متقابل وارد شدند. سپس میزان تأثیر هر یک از این عوامل بر سایر عوامل تأثیرگذار در وضعیت آینده سیستم، توسط خبرگان سنجیده شد. میزان این تأثیر با اعداد بین صفر تا سه سنجیده شده است. عدد صفر بیانگر «بدون تأثیر»، عدد یک بیانگر «تأثیر ضعیف»، عدد دو بیانگر «تأثیر متوسط»، عدد سه بیانگر «تأثیر زیاد» است. متغیرهای موجود در سطرها بر متغیرهای موجود در ستونها اثر می گذارند. مجموع امتیاز متغیرهای واقع در سطرها، میزان تأثیرگذاری و مجموع امتیاز متغیرهای واقع در ستونها، میزان تأثیرپذیری متغیرها را نشان می دهد. پس از مشخص شدن میزان تأثیرگذاری عوامل بر یکدیگر با بهره گیری از روش تحلیل اثرات متقابل در نرم افزار میک مک^۱ عوامل کلیدی تأثیرگذار بر وضعیت آینده سیستم، استخراج و مورد تحلیل و بررسی قرار گرفتند. ابعاد ماتریس ۱۵*۱۵ می باشد و متغیرها در پنج بخش مختلف تنظیم شده اند. در جدول (۳)، نتایج حاصل از نرم افزار میک مک فوق مبتنی بر تحلیل اثرات متقاطع، شاخص پرشدگی برای روندهای موجود در حدود ۸۷،۱۱ درصد است که نشان می دهد نزدیک به ۹۰ درصد، عوامل بر یکدیگر تأثیر داشته اند. از مجموع ۱۹۶ رابطه قابل ارزیابی در این ماتریس، ۲۹ رابطه عدد صفر (بدون تأثیر)، ۴۳ رابطه عدد یک (تأثیر ضعیف)، ۱۰۷ رابطه عدد دو (تأثیر متوسط) و ۴۶ رابطه عدد سه (تأثیر زیاد) بوده است. ماتریس بر اساس شاخصهای آماری با دو بار چرخش داده ای از مطلوبیت و بهینه شدگی ۱۰۰ درصدی برخوردار بوده که حاکی از روایی بالای پرسش نامه دارد.

جدول (۲). ویژگی های تأثیرات مستقیم

شاخص	مقدار
ابعاد ماتریس	۱۵
تعداد تکرار	۲
تعداد تکرار (چرخش)	تأثیرگذاری چرخش اول ۹۸٪
	تأثیرپذیری چرخش اول ۹۱٪
	تأثیرگذاری چرخش دوم ۱۰۰٪
	تأثیرپذیری چرخش دوم ۱۰۰٪
تعداد صفرها (بدون تأثیر)	۲۹
تعداد یکها (تأثیر ضعیف)	۴۳
تعداد دوها (تأثیر متوسط)	۱۰۷
تعداد سه ها (تأثیر زیاد)	۴۶
مجموع	۱۹۷
میزان پرشدگی خانه ها	۸۷،۱۱٪

منبع: یافته های پژوهش، ۱۴۰۴

^۱ MICMAC

بر اساس تجزیه و تحلیل‌های حاصل از نرم‌افزار میک مک بر پایه تحلیل اثرات متقاطع، روندهای موجود براساس نوع تأثیرگذاری در صفحه پراکندگی به نواحی مختلفی تقسیم شده است، توزیع شده‌اند. به‌طوری که ۱۵ روند مورد مطالعه را می‌توان بر اساس صفحه پراکندگی سیستم را در سیستم شناسایی و همه روندهای ذکر شده را طبقه‌بندی کرد. به‌طور کلی صفحه پراکندگی شامل دو سیستم پایدار و ناپایدار می‌باشد که به‌صورت زیر متغیرها دسته‌بندی می‌شوند:

سیستم‌های پایدار: متغیرهای بسیار تأثیرگذار بر سیستم (عوامل کلیدی)، متغیرهای مستقل، متغیرهای خروجی سیستم (متغیرهای نتیجه)، سیستم‌های ناپایدار: متغیرهای تعیین‌کننده یا تأثیرگذار، متغیرهای دو وجهی، متغیرهای تأثیرپذیر، متغیرهای مستقل و متغیرهای تنظیم.

متغیرهای تأثیرگذار:

این نوع متغیرها یا روندها در ناحیه یک صفحه توزیع و پراکندگی قرار دارند و نشان از تأثیرگذاری آن‌ها بر کل سیستم است. به‌طوری که مهم‌ترین متغیرها در این ناحیه واقع شده است. به عبارتی ورزش دانش‌آموزی تحت تأثیر این روندها قرار دارد و می‌تواند به عنوان متغیرهای کلیدی شناخته می‌شوند. نتایج بر اساس جدول (۳) و خروجی میک مک حاصل از اثرات متقاطع بر اساس ماتریس MDI و MII منعکس‌کننده این است که در بین متغیرهای مورد مطالعه از لحاظ تأثیرگذاری مستقیم متغیرهایی مانند برگزاری جشنواره‌ها و رویدادهای ورزشی با امتیاز ۱۰ اشاره کرد که نشان از شدت تأثیرگذاری مستقیم آن‌ها بر ورزش دانش‌آموزی می‌باشد. از سوی دیگر متغیرها مانند شبکه‌های اجتماعی با امتیاز عددی ۹ و جهت‌دهی خیران به سمت ورزش دانش‌آموزی با کسب امتیاز عددی ۷ به ترتیب نشان از کمترین شدت اثرگذاری خالص آن‌ها می‌باشد. به عبارت دیگر برگزاری جشنواره‌ها و رویدادهای ورزشی که جزء شاخص‌های اجتماعی- فرهنگی می‌باشند جز بیشترین متغیر اثرگذار شناخته شده‌اند.

جدول (۳). اثرات متقاطع متغیرهای تأثیرگذار بر اساس ماتریس MDI و MII

شاخص‌ها	نماد	زیر شاخص‌ها	تأثیرگذار	تأثیرپذیر	خالص مستقیم	رتبه
اجتماعی- فرهنگی	EF1	جهت‌دهی خیران به سمت ورزش دانش‌آموزی	۲۶	۱۹	۷	۳
	EF2	شبکه‌های اجتماعی	۳۴	۲۵	۹	۲
	EF3	برگزاری جشنواره‌ها و رویدادهای ورزشی	۳۱	۲۱	۱۰	۱

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۴

متغیرهای دووجهی:

این نوع متغیرها در قسمت شمال شرقی صفحه پراکندگی متغیرها توزیع شده‌اند؛ و در اثرگذاری‌های زیادی و اثرپذیرهای زیاد دارای وجه اشتراک می‌باشند. این نوع متغیرها هم بر عوامل دیگر تأثیر زیادی می‌گذارند و هم از آن‌ها تأثیر می‌پذیرند. همچنین در نوع وضعیت ورزش دانش‌آموزی تا افق مورد مطالعه نقش چشم‌گیری دارند. در بررسی متغیرهای دووجهی نیز متغیرهای خالص اثرگذاری و اثرپذیری مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج نشان می‌دهد که سیاست‌های مراکز آموزشی با خالص اثرگذاری ۵ دارای بیشترین شدت اثرگذاری مستقیم می‌باشد و متغیرهای مربوط به سیاست‌های مراکز آموزشی و شرکت در رقابت‌های بین‌المللی با امتیاز ۲- دارای کمترین اثرگذاری مستقیم است.

جدول (۴). اثرات متقاطع متغیرهای دوجویی بر اساس ماتریس MDI و MII

شاخص‌ها	نماد	زیر شاخص‌ها	تأثیرگذار	تأثیرپذیر	خالص مستقیم	رتبه
مدیریتی	M1	سیاست‌های مراکز آموزشی	۳۰	۳۲	-۲	۵
	M2	الزام به توسعه ورزش دانش آموزی از سوی نهادهای تصمیم‌گیری	۲۸	۲۶	۲	۲
	M3	تعامل وزارت آموزش و پرورش و نهادهای ورزشی کلان	۲۹	۲۸	۱	۳
خدمات و امکانات	KH1	زیرساخت‌ها و اماکن ورزشی	۳۳	۲۸	۵	۱
اجتماعی -	EJ2	نگرش دانش آموزان نسبت به ورزش	۳۲	۳۲	۰	۴
فرهنگی	EJ4	شرکت در رقابت‌های بین‌المللی	۲۶	۲۸	-۲	۵

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۴

متغیرهای تنظیمی:

این نوع متغیرها در ناحیه مرکزی صفحه توزیع پراکندگی متغیرها واقع شده و بیشترین نقش را در تنظیم روابط بین دیگر متغیرها را برای وضعیت ورزش دانش آموزی دارند. در نتیجه با حفظ و تعادل فضایی بین دیگر متغیرها، کمک زیادی به آینده‌پژوهی ورزش دانش آموزی در استان خوزستان دارند. در بین متغیرهای ذکر شده، مدیریت بهینه شرایط آموزش با خالص اثرگذاری ۱- درصد دارای بیشترین شدت اثرگذاری مستقیم و کمترین آن منابع انسانی متخصص با شدت اثرگذاری ۴- است.

جدول (۵). اثرات متقاطع متغیرهای تنظیمی بر اساس ماتریس MDI و MII

شاخص‌ها	نماد	زیر شاخص‌ها	تأثیرگذار	تأثیرپذیر	خالص مستقیم	رتبه
مدیریتی	M4	منابع انسانی متخصص	۲۲	۲۶	-۴	۲
اجتماعی - فرهنگی	EJ5	مدیریت بهینه شرایط آموزش	۲۴	۲۵	-۱	۱

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۴

متغیرهای مستقل:

در ناحیه سوم صفحه پراکندگی و در ضلع جنوبی واقع شده است و از متغیرهای است که از لحاظ اثرگذاری و اثرپذیری شدت آن در وضعیت ورزش دانش آموزی کم می‌باشد. در نتیجه کلاً دو متغیر در این صفحه پراکندگی واقع شده است (جدول ۶). در بین متغیرهای ذکر شده، اقتصاد خانواده‌ها با امتیاز ۸- اشاره کرد که نشان از شدت تأثیرگذاری مستقیم آن‌ها بر وضعیت ورزش دانش آموزی می‌باشد. از سوی دیگر متغیر مانند سرانه کاربری ورزشی با امتیاز عددی ۱۳- از کمترین شدت اثرگذاری خالص آن‌ها می‌باشد.

جدول (۶). اثرات متقاطع متغیرهای مستقل بر اساس ماتریس MDI و MII

شاخص‌ها	نماد	زیر شاخص‌ها	تأثیرگذار	تأثیرپذیر	خالص مستقیم	رتبه
خدمات و امکانات	KH2	سرانه کاربری ورزشی	۱۶	۲۹	-۱۳	۲
اقتصادی	E1	اقتصاد خانواده‌ها	۲۳	۳۱	-۸	۱

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۴

متغیرهای تأثیرپذیر:

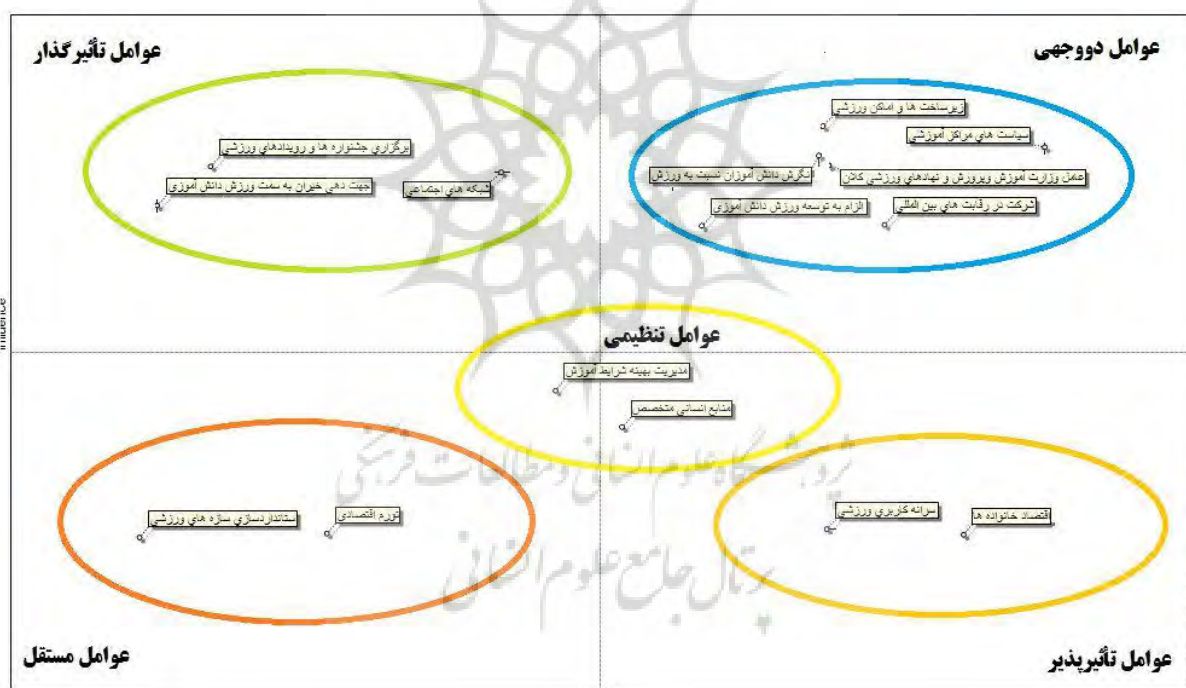
این متغیرها در ناحیه چهارم و در قسمت جنوب شرقی واقع شده است. متغیرهای تأثیرپذیری دارای اثرپذیری زیاد و اثرگذاری کم می‌باشد. به عبارتی بیشتر تأثیرپذیر هستند تا تأثیرگذار. در متغیر فوق، نتایج نشان می‌دهد که در ارزیابی اثرگذاری با توجه به نتایج به‌دست‌آمده، تورم اقتصادی با خالص اثرگذاری صفر دارای بیشترین شدت اثرگذاری مستقیم و کمترین آن خدمات و امکانات با شدت اثرگذاری ۷- است. با توجه به جدول (۷) می‌توان گفت تورم اقتصادی حالت خنثی دارد.

جدول (۷). اثرات متقاطع متغیرهای تأثیر پذیر بر اساس ماتریس MDI و MII

شاخص‌ها	نماد	زیر شاخص‌ها	تأثیرگذار	تأثیرپذیر	خالص مستقیم	رتبه
خدمات و امکانات	KH3	استانداردسازی سازه‌های ورزشی	۱۵	۲۲	-۷	۲
اقتصادی	E2	تورم اقتصادی	۲۳	۲۳	۰	۱

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۴

در روش تحلیل تأثیرات متقاطع، اگر پراکنش متغیرها به صورت L باشد نشان‌دهنده‌ی پایداری سیستم است، این به آن معنی است که برخی از متغیرها از میزان تأثیرگذاری بالا و برخی دیگر نیز از میزان تأثیرپذیری بالا برخوردار هستند. در این سیستم، جایگاه و نقش هر یک از این عوامل کاملاً مشخص و قابل بیان است، اما اگر پراکنش متغیرها، حول محور قطری پلان باشد نشان‌دهنده ناپایداری سیستم است. این سیستم‌ها به مراتب پیچیده‌تر از سیستم‌های پایدار هستند و متغیرهای در اکثر مواقع حالت بینابینی از تأثیرگذاری و تأثیرپذیری را نشان می‌دهند که ارزیابی و شناسایی عوامل کلیدی را با مشکل مواجه می‌سازد. در واقع می‌توان گفت نحوه پراکنش متغیرها در صفحه پراکندگی، پایداری و ناپایداری سیستم را بیان می‌کنند.

شکل (۲). نمودار پراکنش متغیرها در محور تأثیرگذاری - تأثیرپذیری بر اساس تأثیرات مستقیم

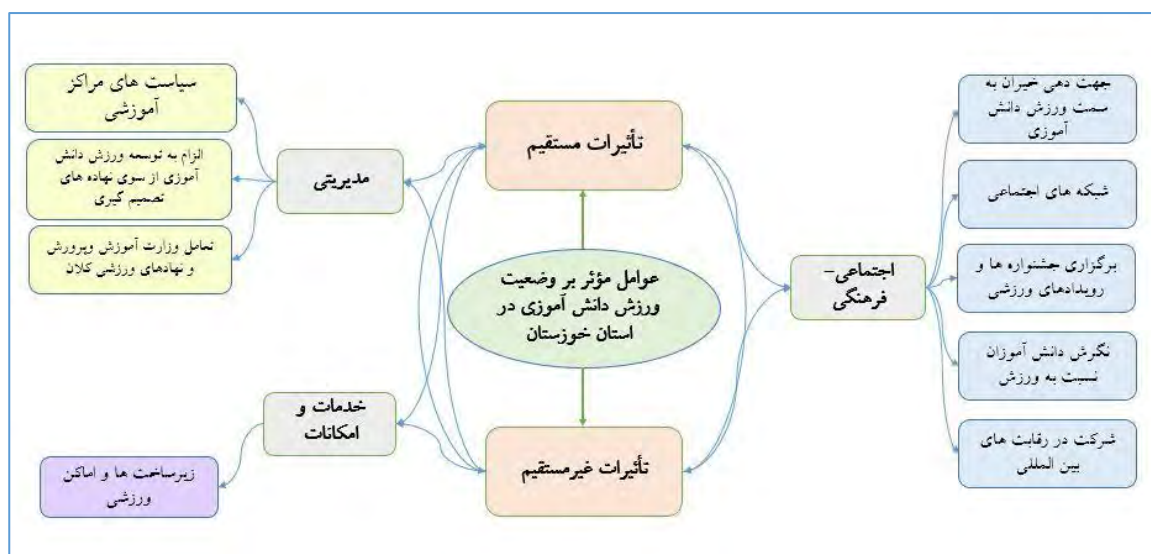
نتایج کلی حاصل از متغیرهای تنظیمی، تأثیرگذاری، دووجهی و غیره در شکل (۲) نشان داده شده است. روابط فضایی شکل گرفته در وضعیت ورزش دانش‌آموزی گویایی آن است که متغیرهای مستقیم در پوشش ۱۰۰ درصد شامل شاخص‌های مانند جهت‌دهی خیران به سمت ورزش دانش‌آموزی، شبکه‌های اجتماعی و برگزاری جشنواره‌ها و رویدادهای ورزشی، سیاست‌های مراکز آموزشی، الزام به توسعه ورزش دانش‌آموزی از سوی نهادهای تصمیم‌گیری، تعامل وزارت آموزش و پرورش و نهادهای ورزشی کلان، زیرساخت‌ها و اماکن ورزشی، نگرش دانش‌آموزان نسبت به ورزش و شرکت در رقابت‌های بین‌المللی جز مهم‌ترین متغیرهای تأثیرگذاری و تأثیرپذیری

Direct influence graph

Legend:

- Weakest influences
- Weak influences
- Moderate influences
- Relatively strong influences
- Strongest influences

نتایج همپوشانی متغیرهای مستقیم و غیرمستقیم در پژوهش نشان داد که نه عامل کلیدی مؤثر بر وضعیت آینده نقش ورزش دانش آموزی بر استان خوزستان نقش دارند. همانگونه که در شکل (۴)، نمایش داده شده است این نه عامل شامل شبکه های اجتماعی، زیرساخت ها و اماکن ورزشی، نگرش دانش آموزان نسبت به ورزش، برگزاری جشنواره ها و رویدادهای ورزشی، سیاست های مراکز آموزشی، تعامل وزارت آموزش و پرورش و نهادهای ورزشی کلان، الزام به توسعه ورزش دانش آموزی از سوی نهادهای تصمیم گیری، شرکت در رقابت های بین المللی و جهت دهی خیران به سمت ورزش دانش آموزی می باشد.

شکل (۳). عوامل مؤثر بر وضعیت آینده ورزش دانش آموزی در استان خوزستان

در ادامه به رتبه‌بندی میزان اثرگذاری مستقیم و غیر مستقیم متغیرها بر یکدیگر پرداخته شده‌است (جدول ۸).

جدول (۸). رتبه‌بندی میزان اثرگذاری مستقیم و غیر مستقیم متغیرها بر یکدیگر

رتبه	متغیر	تأثیرگذاری مستقیم	متغیر	تأثیرگذاری غیر مستقیم
۱	شبکه های اجتماعی	۸۶۰	شبکه های اجتماعی	۸۷۶
۲	زیرساخت ها و اماکن ورزشی	۸۳۵	زیرساخت ها و اماکن ورزشی	۸۷۲
۳	نگرش دانش آموزان نسبت به ورزش	۸۱۰	نگرش دانش آموزان نسبت به ورزش	۷۹۶
۴	برگزاری جشنواره ها و رویدادهای ورزشی	۷۸۴	برگزاری جشنواره ها و رویدادهای ورزشی	۷۸۱
۵	سیاست های مراکز آموزشی	۷۵۹	سیاست های مراکز آموزشی	۷۵۴
۶	تعامل وزارت آموزش و پرورش و نهادهای ورزشی کلان	۷۳۴	تعامل وزارت آموزش و پرورش و نهادهای ورزشی کلان	۷۲۰
۷	الزام به توسعه ورزش دانش آموزی از سوی نهادهای تصمیم گیری	۷۰۸	الزام به توسعه ورزش دانش آموزی از سوی نهادهای تصمیم گیری	۷۰۴
۸	شرکت در رقابت های بین المللی	۶۵۸	جهت دهی خیران به سمت ورزش دانش آموزی	۶۳۷
۹	جهت دهی خیران به سمت ورزش دانش آموزی	۶۵۸	شرکت در رقابت های بین المللی	۶۲۹

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۴

نتایج حاصل از جدول (۸) نشان می‌دهد از لحاظ تأثیرگذاری مستقیم متغیرهای مانند شبکه‌های اجتماعی با امتیاز ۸۶۰، زیرساخت ها و اماکن ورزشی و نگرش دانش آموزان نسبت به ورزش با کسب امتیاز ۸۳۵ و ۸۱۰ به ترتیب در جایگاه‌های اول تا سوم واقع شده‌اند. از سوی دیگر متغیرهای که تأثیری غیرمستقیم بر وضعیت ورزش دانش آموزی دارند عبارت‌اند از شبکه های اجتماعی با امتیاز ۸۷۶، زیرساخت ها و اماکن ورزشی و نگرش دانش آموزان نسبت به ورزش با کسب امتیاز ۸۷۲ و ۷۹۶ به ترتیب در جایگاه‌های اول تا سوم واقع شده‌اند اشاره کرد. همچنین با توجه به این جدول می‌توان گفت عوامل کلیدی مؤثر بر وضعیت آینده سیستم در هر دو تأثیرگذاری مستقیم و غیرمستقیم دقیقاً تکرار شده‌است که این تکرار همراه با جابه‌جایی در رتبه بوده است.

نتیجه گیری

توسعه تربیت بدنی و ورزش به عنوان زمینه ساز تأمین و تربیت نیروی انسانی سالم و تندرست، بخشی از برنامه های توسعه ملی به شمار می آید. از این رو، ورزش نیز باید به عنوان نظامی اجتماعی- فرهنگی در زیر مجموعه نظام اصلی کشور دارای برنامه جامع توسعه در راستای اهداف کلان باشد. مدارس پایه و اساس مسیر تکمیل و رشد و نمو افراد جامعه است و در نظام تربیتی و آموزشی جوامع نقش مهمی را ایفاء می کنند. ورزش به طور اعم و مدارس به طور اخص به عنوان دو نظام اجتماعی متداخل و همپوشانی هستند که می توانند در کنار آموزش و پرورش، نسلی آگاه و سالم و شاداب تحویل جامعه دهند. بنابراین، آگاهی از پتانسیل ها و ظرفیت های اجتماعی و فرهنگی مدارس برای تدوین برنامه های نظام مند می تواند موجب توسعه و گسترش ورزش در سطح دانش آموزی شود در همین راستا، این پژوهش نیز با هدف تدوین آینده پژوهی ورزش دانش آموزی استان خوزستان صورت گرفته است و در سایه ی این امر به فهم درست و منطقی از علل و عوامل مؤثر در رخداد این پدیده دست یابد. برای دستیابی به این هدف در ابتدا پس از مرور جامعی بر ادبیات تحقیق، ۴ بعد، ۱۵ مؤلفه به عنوان متغیرهای مؤثر بر وضعیت آینده وضعیت ورزش دانش آموزی استان خوزستان از طریق تکنیک دلفی شناسایی شده است در ادامه ۵ دسته از عوامل (عوامل تنظیمی، عوامل دوجویی، عوامل تأثیرگذار، مستقل، تأثیرپذیر) مورد شناسایی قرار گرفتند و در نهایت از میان ۱۵ عامل، تعداد ۹ عامل، به عنوان عوامل کلیدی شناسایی شدند. که عبارتند از شبکه های اجتماعی، زیرساخت ها و اماکن ورزشی، نگرش دانش آموزان نسبت به ورزش، برگزاری جشنواره ها و رویدادهای ورزشی، سیاست های مراکز آموزشی، تعامل وزارت آموزش و پرورش و نهادهای ورزشی کلان، الزام به توسعه ورزش دانش آموزی از سوی نهادهای تصمیم گیری، شرکت در رقابت های بین المللی و جهت دهی خیران که در هر دو حالت تأثیرات مستقیم و تأثیرات غیرمستقیم، دارای بالاترین وزن نسبت به سایر عوامل تأثیرگذار می باشند. و این به دلیل بالا بودن اهمیت این عوامل در توسعه وضعیت ورزش دانش آموزی می باشد. بنابراین توجه به این عوامل و تأثیرات آن ها از سوی مدیران و مسئولین امر می تواند شرایط توسعه مطلوب و کارآمد برای تحقق وضعیت ورزش دانش آموزی را در آینده فراهم سازد. همچنین با خروجی نرم افزار میک مک با ابعاد ماتریس ۱۵*۱۵ در ۵ بخش کلان و با تحلیل اثرات متقاطع شاخص پیرشدگی حدود ۹۰ درصد بود که نشان از تأثیرگذاری بالای روندها بر یکدیگر بود. مجموعاً ۱۹۶ رابطه شناسایی شده که ۲۹ رابطه عدد صفر (بدون تأثیر)، ۴۳ رابطه عدد یک (تأثیر ضعیف)، ۱۰۷ رابطه عدد دو (تأثیر متوسط) و ۴۶ رابطه عدد سه (تأثیر زیاد) می باشد. هر کدام از رابطه های فوق نشان دهنده میزان تأثیرگذاری قوی تا بدون تأثیر می باشد. نتایج این پژوهش نشان داد که استان خوزستان همانند سایر استان های ایران در زمینه ورزش دانش آموزی روندهای متفاوتی را طی کرده است. نتایج این پژوهش با مطالعات شهولی کوه شوری و همکاران (۱۴۰۱)، صالحی و همکاران (۱۴۰۰)، عبداللهی موسوی (۱۳۹۶) و فتحی و همکاران (۱۳۹۹) همسو می باشد. در این پژوهش های شاخص های شبکه های اجتماعی و زیرساخت ها و اماکن ورزشی از اولویت و اهمیت زیادی برخوردارند. در مجموع باید گفت نتیجه اصلی پژوهش حاکی از آن است که ۹ عامل کلیدی بازیگران اصلی و مؤثر بر وضعیت ورزش دانش آموزی استان خوزستان هستند و شرایط فعلی این عوامل نیز چندان مطلوب نیست؛ بنابراین وضعیت آینده سیستم ادامه دهنده شرایط فعلی با روندی مطلوب خواهد بود.

منابع و مأخذ

- Abdollahi Mousavi, Maryam. (2017). Investigating obstacles to the development of natural sports in Khuzestan Province, Master's thesis, Shahid Chamran University of Ahvaz, Faculty of Physical Education and Sport Sciences. (In Persian).
- Alavi, Seyyed Kazem. (2014). Society and Economy in the City. Sokhan Publications. First Edition, Tehran. (In Persian).
- AZADMANESH, SAEED, BAGHERI NOAPARAST, KHOSROW, SEFIDKHOSH, MEYSAM, & SAJADIEH, NARGES. (2019). Education as "Bildung" in Hegel's Phenomenology. FOUNDATIONS OF EDUCATION (STUDIES IN EDUCATION & PSYCHOLOGY), 9(1 (17)), 26-47. Doi:10.22067/fedu.v9il.79795 (In Persian).

- Beheshti, & Zali. (2011). Identifying key factors of regional development with a scenario-based planning approach: A case study of East Azerbaijan Province. *Spatial Planning and Geomatics*, 15(1), 41-63. (In Persian).
- Birnbaum, A. S., Evenson, K. R., Motl, R. W., Dishman, R. K., Voorhees, C. C., Sallis, J. F., ... & Dowda, M. (2005). Scale development for perceived school climate for girls' physical activity. *American journal of health behavior*, 29(3), 250-257. [10.5993/ajhb.29.3.6](https://doi.org/10.5993/ajhb.29.3.6)
- Cavallin, S., Bennie, A., & George, E. (2019). Exploring the barriers and facilitators to school and club sport participation for adolescent girls in Greater Western Sydney. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 22, S80.
- Edim, M. E., & Odok, E. A. (2015). Sports Participation and Social Personality Variable of Students in Secondary Schools in Central Senatorial District of Cross River State, Nigeria. *Journal of Education and Practice*, 6(15), 135-138.
- Esmaeil Pourbariki, Shojaei, Vahid, & Hami. (2022). Factors affecting the development of Iranian educational sports with a futures research approach. *New approaches in sports management*, 9(35), 179-192. (In persian).
- Fathi, Mohammad Reza, Maleki, Mohammad Hossein, Saberi, Ali and Zandagahi, Atefeh. (2019). Scenario-building for the future of Iranian university sports with a futures research approach. *Sports Management and Development*, 9(3), 72-92. doi: 10.22124/jsmd.2020.4376. (In Persian).
- Ghasemi, Hamid and Asgar Shamsi, Meysam. (2019). Content analysis of scientific research in the field of physical education and sports of the Ministry of Education of Iran. *Research in Educational Sports*, 7(16), 61-84. doi: 10.22089/res.2018.5917.1467. (In Persian).
- Hamidi, Mehrzad, Rajabi, Hossein, Alidoost Ghahfarkhi, Ebrahim and Zeinizadeh, Mahvash. (2018). Designing and compiling the strategic program of the Iranian Student Sports Federation. *Research in Educational Sports*, 6(14), 67-92. doi: 10.22089/res.2017.3874.1268. (In Persian).
- Hoshyar, Vahid. (2018). Designing and compiling a strategic plan for student sports in Fars province, Master's thesis, sports management orientation, Islamic Azad University, Arsanjan Branch. (In Persian).
- Imani, Bahram. (2020). Futures study of balanced regional development based on scenario-based planning, case study: Ardabil province. *Journal of Geography and Development*, 18(58), 17-44. doi: 10.22111/gdij.2020.5323. (In Persian)
- Jafarzadeh Zarandi, Mahboobeh, Sharifian, Ismail, and Ghahraman Tabrizi, Kourosh. (2019). Future research on information technology infrastructure with emphasis on sports organizations and presentation of a model. *Journal of Sports Management*, 12(4), 1093-1118. doi: 10.22059/jsm.2020.259363.2095. (In Persian).
- Javadipour, Mohammad and Sami-nia, Mona. (2013). Public sports in Iran and development of vision, strategy and future plans. *Quarterly Journal of Applied Research in Sports Management*, 1(4), 21-30. Dio: [20.1001.1.23455551.1392.1.4.2.9](https://doi.org/20.1001.1.23455551.1392.1.4.2.9). (In Persian).
- Karimi, Javad, Abbasi, Homayoun and Eidi, Hossein. (2019). Sociological explanation of social consequences of participation in sports based on data-based theory. *Research in Educational Sports*, 7(16), 285-306. doi: 10.22089/res.2018.6136.1500. (In Persian).
- Kamalvand, Abbas and Afshari, Mustafa. (1400). Analysis of factors affecting marketing development in student sports. *Research in Educational Sports*, 9(22), 261-304. doi: 10.22089/res.2019.7171.1637. (In Persian).
- Keshavarz-Torq, Ein-Olah and Hemmati-Afif, Ali. (2019). Providing a framework for examining the effects of organizational foresight on policy-making in the Iranian sports industry. *Strategic Quarterly Journal*, 28(4), 111-136. [20.1001.1.10283102.1398.28.4.5.2](https://doi.org/20.1001.1.10283102.1398.28.4.5.2). (In Persian).
- Kim, Y.K. & Trail, G.T. (2011). Factors influencing spectator sports consumption: NCAA women's college basketball. *International journal of sport marketing and sponsorship*, 13(1), 60-82. DOI:[10.1108/IJSMS-13-01-2011-B006](https://doi.org/10.1108/IJSMS-13-01-2011-B006).

- Loghmani, Mohsen, Ghalidhaneh, Mahdiqoli and Hassannejad, Mojtaba. (2018). The effect of physical education teachers' teaching styles on students' sports goal orientation. *Research in Educational Sports*, 6(15), 53-72. doi: 10.22089/res.2017.4426.1325. (In Persian).
- Lubans, D. R., Lonsdale, C., Cohen, K., Eather, N., Beauchamp, M. R., Morgan, P. J. & Smith, J. J. (2017). Framework for the design and delivery of organized physical activity sessions for children and adolescents: rationale and description of the 'SAAFE' teaching principles. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 14(1), 1-11. DOI: [10.1186/s12966-017-0479-x](https://doi.org/10.1186/s12966-017-0479-x)
- Mohammadi, Fardin. (2019). Bourdieu's perspective on the field of education: Beyond the perspectives of conflict and functionalism. *Journal of Fundamentals of Education*, 9(1), 5-25. doi: 10.22067/fedu.v9i1.73557. (In Persian).
- Mortezaian, Mahsa, Mirzazadeh, Zahra Sadat, Kashtidar, Mohammad, Talebpour, Mehdi. (2022). Presenting a model for managing Iranian students' sports talents based on grounded theory. *Sociological Studies in Sports*, 4(2), 0-0. [10.30486/4s.2022.1964716.1056](https://doi.org/10.30486/4s.2022.1964716.1056). (In Persian).
- Malm, Ch, Jakobsson, J, Isaksson, A (2019) Physical Activity and Sports-Real Health Benefits: A Review with Insight into the Public Health of Sweden. *S(B)*; 7(5): 127-143. DOI: [10.3390/sports7050127](https://doi.org/10.3390/sports7050127).
- Moayedfar, Saeideh and Saberi, Mohammad Reza. (2020). Futures Studies in Historical Context with a Sustainable Development Approach (Case Study: Barzan Shesh Wind Farm, Yazd). *Research in Urban Planning Geography*, 8(1), 137-159. doi: 10.22059/jurbangeo.2020.287653.1147. (In Persian).
- Moussavian, Seydamiir, Mehdipour, Abdolrahman, and Khodamoradi, Mohammad. (2019). Developing a strategic thinking model to improve the performance of sports managers (Case study: Sports Federations of the Islamic Republic of Iran). *Strategic Studies in Sports and Youth*, 18(43), 0-0. (In Persian).
- Muhaisen, M. Muhaisen, M. (2023) "The Training Needs of Primary School Teachers According to the Principles of Sustainable Professional Development," *Information Sciences Letters*, 12 (1), PP .197-210. doi: [10.18576/isl/120115](https://doi.org/10.18576/isl/120115)
- Mullan, K. & Maguire, B. (2012). How engaged are children in organized sport and other physical activity during their late primary school years? *Australian institute of family studies*, Mar. 9:129-147.
- Nazari, Somayeh, Razavi, Mohammad Hossein, Amirnezhad, Saeed and Rezaian Ghiehbashi, Ahad. (2019). Scenarios of Iranian public sports in the horizon of 1412. *Iranian Future Studies*, 5(2), 309-333. doi: 10.30479/jfs.2021.14403.1236. (In Persian).
- Orhan, R. (2020). The effect of school education on students' participation in sports and physical activity and profiles of individuals with physical activity and fitness habits in Turkey, *African Educational Research Journal*, 8(2), pp. 287-297. <https://doi.org/10.30918/AERJ.8S2.20.058>.
- Padash, D., Kashef, S. M., Saghafi, F., & Hamidi, M. (2021). Identification of the uncertainties of physical education and student sports in 2025. *Research on Educational Sport*, 9(22), 47-74. doi: 10.22089/res.2019.6614.1570. (In Persian).
- Padash, Donya, Kashif, Seyed Mohammad, Thaqafi, Fatemeh and Hamidi, Mehrzad. (۲۰۲۱). Identifying the uncertainties of physical education and student sports in the horizon of 1404. *Research in Educational Sports*, 9(22), 47-74. doi: 10.22089/res.2019.6614.1570 (In Persian).
- Reyhani Shirvan, Naseri, Nazia Sadat, & Soleiman Pour-Omran. (2023). Identifying a Green Curriculum Based on the Areas of Education and Training in Education. *Quarterly Journal of Educational Leadership and Management*, 17(2), 212-239. [20.1001.1.10174133.1398.35.1.6.3](https://doi.org/10.1001.1.10174133.1398.35.1.6.3). (In Persian).
- Rezaei. (2019). Teachers' professional competencies: past, present, future. *Quarterly Journal of Education*, 35(2), 129-150. Dio: [20.1001.1.10174133.1398.35.2.6.5](https://doi.org/20.1001.1.10174133.1398.35.2.6.5). (In Persian).
- Roomaani, S., Hosseinnejaad, H., Hosseinikhaah, P. D., & Faazeli, P. D. (2019). The identification and exploration of the culture of elementary school teachers in lorestan province. *Quarterly Journal of Education*, 35(1), 73-92. [20.1001.1.10174133.1398.35.1.4.1](https://doi.org/20.1001.1.10174133.1398.35.1.4.1). (In Persian).
- Salehi, Talat, Zarei, Ali and Ashraf Ganjoui, Farideh. (2023). Future research of student sports with a structural analysis approach. *Contemporary Research in Sports Management*, 13(25), 1-20. doi: 10.22084/smms.2021.23170.2744. (In Persian).

- Samiei, Soheil, Farshad, and Nikayen, Zeenat. (2019). Analysis of the trend of managerial and structural changes in physical education and student sports in the country (from 1978 to 2018). *Research in Educational Sports*, 8(19), 179-200. doi: 10.22089/res.2019.7232.1645. (In Persian).
- Senturk, H.E. (2019). The Factors Affecting Faculty of Sport Sciences Students' Attitudes towards Sports. *Universal JER*.7(1): 272-277.
- Shaholi Kouhshuri, Javad, Askari, Ahmad Reza and Nazari, Rasoul. (2022). Identifying the surprises and drivers affecting the future of Iranian educational sports. *Research in Educational Sports*, 10(26), 84-51. doi: 10.22089/res.2020.9408.1953. (In Persian).
- Sharifian, Esmaeil, & Malekipour Harjandi, Ehsan. (2022). Challenges facing programs and operational strategies for the fundamental transformation of education in the physical education and sports sector of schools. *Journal of Sports Management and Movement Behavior*, 18(35), 80-61. doi: 10.22080/jsmb.2019.12007.2593. (In Persian).
- Shaholi Kookhshuri, Javad, Askari, Ahmad Reza, Nazari, Rasoul, & Naqsh, Amir Reza. (2019). A Constructivist Model of Participation in Student Sports. *Teaching and Learning Research*, 17(1), 123-141. doi: 10.22070/tlr.2021.10390.0.
- Stackelberg, P., & McDowell, A. (2015). What in the world? Storyworlds, science fiction, and futures studies. *Journal of Futures Studies*, 20(2), 25–46. DOI: [10.6531/JFS.2015.20\(2\).A25](https://doi.org/10.6531/JFS.2015.20(2).A25)
- Thibaut, E. Eakins, J. Vos, S. Scheerder, J. (2016). Time and money expenditure in sports participation: The role of income in consuming the most practiced sports activities in Flanders. *Sport Management Review*. 20(5): 455-467. DOI: [10.1016/j.smr.2016.12.002](https://doi.org/10.1016/j.smr.2016.12.002)
- Turhan, F.H, Canpolat, B. (2023). Researching the future expectations of sports sciences students, *Physical Education of Students*, 27(3):126-34. DOI: [10.15561/20755279.2023.0305](https://doi.org/10.15561/20755279.2023.0305).
- Vafaei Moghadam, Ali, Dosti, Morteza, Fakhri, Farnaz, & Jafari, Mehran. (2018). Investigating the obstacles to the development of school sports in Mazandaran province. *Journal of Sports Management and Motor Behavior*, 14(28), 167-182. doi: 10.22080/jsmb.2018.8523.2159. (In Persian).
- Whitman, N. (2013). Activity in schools is essential to reversing childhood obesity. *New York Times*. [Online], March 5. Available from: <http://www.huffingtonpost.com>.
- Zhe, W (2019) The Current Situation of Students' Participatation in Extracurricular Sportsn Activities of Private Middle School in Henan Province and the Analysis of Investigation. *Psics P*; 33: 2015-2019. DOI: [10.1016/j.phpro.2012.05.317](https://doi.org/10.1016/j.phpro.2012.05.317)